

2 LECCIÓN SEGUNDA

1 15 ¿Qué es esto? – ¿Cómo es? – ¿Quién es?

¿Qué es esto? – Es¹ una mesa. Es un lápiz. Es mi pluma. Es tu mapa. Es un libro. Es un cuaderno. Es tu chocolate. Es su vino. Es un libro. Es una novela.

¿Qué novela es? – Es una novela española.

¿Es interesante? – Sí, es muy interesante. Es una novela muy buena.

¿Qué vino es? – Es un vino español². Es el vino Málaga.

¿Es vino blanco o vino tinto? – Es vino rosado.

¿Qué tiene Juan? – Juan tiene un diccionario español-checo y checo-español. Yo tengo también un diccionario. Mi diccionario es pequeño. Juan tiene un automóvil, tiene un coche³. Su coche es grande y elegante. Es un coche muy caro. Juan tiene un ordenador portátil.

1 16 ¿Cómo es tu diccionario? ¿Es bueno? – Sí, es bastante bueno. No es malo.

¿Cómo es el español? – El español es bonito.

¿Es difícil? – No, no es difícil, es bastante fácil.

¿Cómo es Juan? – Juan es muy inteligente y simpático.

¿Cómo es Juana? – Juana es muy inteligente y simpática.

1 17 ¿Quién es?

Es Pablo.

Es el señor Blanco.

Es un muchacho español.

Es mi amigo mexicano⁴.

Es mi alumno checo.

Es mi compañero de clase⁵.

Es un estudiante cubano.

Es un estudiante latinoamericano.

Es Juana.

Es la señora Blanco.

Es una muchacha española.

Es mi amiga mexicana.

Es mi alumna checa.

Es mi compañera de clase.

Es una estudiante cubana.

Es una estudiante latinoamericana.

VOCABULARIO

el alumno žák

la -a žákyně

el amigo přítel

la -a přítelkyně

el automóvil auto

bastante dost

blanco, -a bílý, -á

bonito, -a hezký, -á

caro, -a drahý, -á

la clase třída

el coche vůz

¿cómo? jak?; jaký?, -á?

el compañero druh, kolega, kamarád

la -a družka, kolegyně, kamarádka

el cuaderno sešit

cubano, -a kubánský, -á

el cubano Kubánec

checo, -a český, -á

el checo Čech; čeština

el diccionario slovník

difícil nesnadný, -á

elegante elegantní

es je

español, -a španělský, -á

el español Španěl; španělština

esto toto, to

el estudiante student

la **estudiante** studentka

fácil snadný, -á; lehký, -á

grande velký, -á

inteligente inteligentní

interesante zajímavý, -á

el lápiz tužka

latinoamericano, -a latinskoamerický, -á

el latinoamericano Latinoameričan

el libro kniha

malo, -a špatný, -á; zlý, -á

el mapa mapa

la mesa stůl

mexicano, -a / **mejicano**, -a

mexický, -á

el mexicano / el mejicano Mexičan

mi můj, má

el muchacho chlapec

la -a dívka

la novela román

o nebo

el ordenador počítač

pequeño, -a malý, -á

la pluma pero

el profesor profesor

la -a profesorka

¿qué? co?, který?, -á?, jaký?, -á?

¿quién? kdo?

rosado, -a růžový, -á

segundo, -a druhý, -á

simpático, -a sympatický, -á

su jeho, její, jejich

tinto červený (o víně)

tu tvůj, tvá

un, una jeden, jedna; člen neurčitý

el vino víno

Jména

Juana Jana, Pablo Pavel

Poznámky

1. Ve španělštině se používá mnohem méně zájmena „to“ než v češtině. **Es una mesa. To je stůl. ¿Quién es? Kdo je to?**
2. **Español** znamená španělský, **Španěl** i **španělština**: **un libro español** španělská kniha, **él es español** on je Španěl, **el español es fácil** španělština je lehká. Jména národů a obyvatel se píše s malým začátečním písmenem: **un checo** Čech, **un madrileño** Madridan.
3. Říká se nejčastěji **el coche** vůz, méně pak **el automóvil** automobil.
4. Píše se **México** nebo **Méjico**, **mexicano** i **mejicano**, ale čte se vždy [mechiko], [mechikano].
5. **Compañero** je *druh, kolega*; v Latinské Americe používají toto slovo levicové strany ve významu *soudruh*. **Compañero de clase** je *spolužák*, **compañero de trabajo** *spolupracovník*.

¿Qué?	Co?
¿Qué vino?	Jaké n. Které víno?
¿Quién?	Kdo?
¿Cómo?	Jak?
¿Cómo es?	Jaký je?

GRAMÁTICA

I. Rod

1. Podstatná jména

Španělská podstatná jména jsou **rodu mužského** nebo **ženského**. Jména mužských bytostí jsou přirozeně rodu mužského, jména ženských bytostí jsou rodu ženského:

mužský rod		ženský rod	
	Juan		Eva
el	señor	la	señora
el	alumno	la	alumna

- Jména končící na **-o**, **-or** bývají rodu mužského:
el cacao *kakao*   **el tiempo** *čas, počasí*
el trabajo *práce*   **el calor** *horko, teplo*
el teléfono *telefon*   **el motor** *motor*
- Jména končící na **-a**, **-ión** bývají rodu ženského:
la mesa *stůl*   **la revolución** *revoluce*

Z uvedených základních pravidel jsou ovšem výjimky, např.:

el problema <i>problém</i>	el mapa <i>mapa</i>
el telegrama <i>telegram</i>	el día <i>den</i>
el tema <i>téma</i>	la radio <i>rádio</i>

U jmen s jinými koncovkami je třeba si rod pamatovat:

el pan <i>chléb</i>	la tarde <i>odpoledne</i>
el chocolate <i>čokoláda</i>	la noche <i>noc</i>

Některá jména mají též tvar pro mužský i ženský rod. Rod se pozná podle členu, přídavného jména nebo podle smyslu:

un pianista joven
una pianista joven

jeden mladý klavírista
jedna mladá klavíristka

V lekcích je rod vyjádřen členem, ve slovníčcích na konci knihy a v 1. lekci je použito zkratk *m* pro rod mužský a *ž* pro rod ženský.

2. Přídavná jména

Přídavná jména se shodují v rodě i čísle s podstatným jménem, které doprovázejí.

- Mají-li v mužském rodě koncové **-o**, končí v ženském rodě na **-a**:
bueno *dobrý*   buena *dobrá*
- Mají-li v mužském rodě koncové **-e**, **-a**, pak se v ženském rodě většinou nemění:

inteligente — [*inteligentní (chlapec)*
inteligentní (dívka)

interesente — [*zajímavý*
zajímavá

grande — [*velký*
velká

belga — [*belgický*
belgická

(Další o tvoření ženského rodu viz s. 61)

Ve většině případů se klade přídavné jméno za podstatné: **un diccionario español-checo** y **checo-español** *španělsko-český a česko-španělský slovník*.

II. Člen

Před podstatnými jmény stojí ve španělštině většinou člen, řídící se jejich rodem a číslem. Člen je buď **určitý**, nebo **neurčitý**.

	<i>mužský rod</i>	<i>ženský rod</i>
<i>člen určitý</i>	el amigo	la amiga
<i>člen neurčitý</i>	un amigo	una amiga

Zmíňujeme-li se o někom nebo o něčem poprvé, použijeme členu neurčitého **un, una**; člen neurčitý má zároveň význam *jeden, jedna, nějaký, nějaká*. Mluvíme-li o určité osobě nebo věci známé třeba jen z předešlé věty, použijeme členu určitého **el, la**, který zároveň znamená *ten, ta*.

¿Qué vino es?   *Jaké je to víno?*
Es **un** vino español.   *To je španělské víno.*
Es **el** vino Málaga.   *To je víno Málaga.*

2 V prvním případě je použito členu neurčitého, protože jde o jedno ze španělských vín, o víno blíže neurčené a neznámé. V druhém případě je použito určitého členu, protože jde o známé a zcela určité víno malaga.

Člen se neklade

1. u většiny jmen vlastních: **Manuel, Lola, Madrid, México, Europa**
2. při oslovení a ve zvolání (v češtině je 5. pád): **¡Señor Blanco! Pane Blanco!**

Členem se **zpodstatňují** jiné druhy slov:

español španělský	→	el n. un español Španěl
frío studený, chladný	→	el n. un frío chladno, zima
uno jeden	→	el n. un uno jednička

EJERCICIOS

1. Čtěte nahlas

pero – perro, caro – carro, coro – corro, ahora – ahorra, quería – querría; vale – valle, polo – pollo, pleno – lleno, aula – aulla; ella – la, ellos – los, ellas – las

2. Doplňte členem určitým podstatná jména ze slovníčku v 1. lekci

(kromě *hambre*, jehož člen bude probrán později, a *gracias*, což je množné číslo)

3. Zavolejte na uvedené osoby

▶▶ el señor Blanco → ¡Señor Blanco!

la señora Álvarez – la señorita – Carmen – un muchacho – el profesor* – un amigo

4. Převeďte do ženského rodu a přeložte

1. un muchacho simpático 2. un dominicano 3. un español 4. un estudiante inteligente 5. mi amigo checo 6. tu profesor mexicano 7. un alumno bueno 8. un señor elegante

5. Doplňte koncovky, kde je třeba

1. Juan es mi amig...	Juana es mi amig...
2. José es español...	Carmen es español...
3. El café es buen...	La limonada es buen...
4. Es un libro bonit...	Es una novela bonit...
5. Es un muchach... simpatic...	Es una muchach... simpatic...
6. Madrid es grand...	Praga es grand...
7. El español es fácil...	La lección es fácil...

* Ve Španělsku není zvykem říkat pane profesore, pane vrchní, paní doktorko, pane průvodčí, pane inženýre atd. Řekneme pouze **profesor, doctora, ingeniero**.

6. Tvořte otázky a odpovědi

►► Juan ... un estudiante chileno

→ ¿Quién es Juan? – Juan es un estudiante chileno.

1. Carmen	una estudiante latinoamericana
2. el señor Rodríguez	mi profesor español
3. Pablo	un compañero mexicano
4. Eva	su señora
5. Juana	una muchacha española
6. María	mi amiga checa

7. Tvořte minidialogy

►► un muchacho ... simpático ... muy inteligente

→ ¿Es un muchacho simpático? – Sí, es un muchacho simpático. Es simpático y muy inteligente.

1. una muchacha	inteligente	muy simpática
2. un estudiante	bueno	muy inteligente
3. un diccionario	pequeño	bastante bueno
4. un mapa	grande	muy bueno
5. una novela	interesante	muy bonita
6. un ordenador	portátil	muy moderno

8. Jak asi zněla otázka

►► Es Eva. → ¿Quién es?

1. Es mi amigo. 2. Es la señora Blanco. 3. Es mi pluma. 4. Es un mapa. 5. Es mi cuaderno. 6. Es muy bueno. 7. Es pequeña. 8. Es simpática. 9. Sí, es inteligente. 10. No, no es grande. 11. Sí, es fácil. 12. No, no es difícil.

9. Čtěte nahlas a překládejte

1. ¿Qué es esto? – Es un libro. 2. Es un coche. Es mi coche. 3. Mi coche es bueno. Tengo un coche muy bueno. 4. Yo tengo mi diccionario, tú tienes tu diccionario, él tiene su diccionario. 5. ¿Tienes café? – No tengo café, tengo té. 6. ¿Manuel es tu amigo? – Sí, es mi amigo. 7. ¿Quién es? ¿Es María? – No, no es María; es su amiga Lola. 8. ¿Es difícil el español? – No, el español no es difícil. 9. Pablo es español. 10. ¿Quién tiene mi móvil? – Yo tengo tu móvil.

10. Přeložte

1. Dobrý večer, paní Álvarez. – Dobrý večer, paní profesorko. 2. Díky, pane doktore. – Není zač, slečno. 3. Co je to? – To je (jeden) španělsko-český a česko-španělský slovník. 4. To je mé pero. 5. To je tvá tužka. 6. To je její kniha. 7. To je (nějaké) španělské víno. To je bílé víno. 8. Víno malaga je velmi dobré. 9. Španělština je lehká. 10. Čeština je velmi těžká.